

je zde onen shora uvedený předpis Šu 10 jednacího řádu, že tedy jde o papír majiteli znějící, takový papír že opravňuje jeho majitele k výkonu práva, na něž papír zní, dlužno uznati, že žalobkyně jako majitelka vkladní knížky jest oprávněna požadovati, žalovaná pak povinna vklad vyplatiti. Stanovisko žalované, že předpis Šu 10 jednacího řádu znamená toliko, že jest oprávněna, nikoli také povinna k výplatě vkladu, nesrovnává se ani s oním ustanovením jednacího řádu, pokud se týče se správným, poctivostí obchodu odpovídajícím jeho výkladem (§ 914 obč. zák.) ani s povahou vkladní knížky jako papíru majiteli znějícího. Vzhledem k uvedenému nepochybil odvolací soud, když takto na věc pohlížeje, uznal žalovanou povinnou vklad žalobkyni vyplatiti.

Čís. 4015.

Lze podati pouze jeden spis dovolací.

S vlastnictvím pozemku přechází i vlastnictví stromů na něm vzrostlých a od něho neoddělených na bezelstného nabyvatele bez ohledu na případné nároky třetí osoby z obmýtní smlouvy. Stačí, že bezelstnost kupitelova byla tu v době smlouvy, třeba již nikoli v době knihovního vkladu.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, Rv I 565/24.)

Žalobce koupil od Štěpána B-a velkostatek. Ježto žalovaná firma, tvrdíc, že jí dle kupních smluv s prodátelem přísluší právo na dříví i pokácené i na stojaté, dříví nadále v lesích velkostatku kácela a odvážela, žaloval ji kupitel na odevzdání lesních oddílů, patřících k velkostatku, a když tak žalovaná za sporu uemřela, žádal náhradu za neoprávněné jejich zadržování. Procesní soud prvního stádu uznal žalobní nárok co do důvodu po právu, odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: S hlediska nesprávného právního posouzení věci pokládá odvolatelka rozsudek soudu prvního stádu za nesprávný, 1. poněvadž žalobce právo žalované firmy ku lesním oddílům po koupi velkostatku uznal, 2. poněvadž Štěpán B. nemohl na žalobce více práv přenést, než sám měl, 3. poněvadž jde o smlouvu nájemní, kterou lze jen podle Šu 1120 obč. zák. rozvázat, 4. poněvadž žalobce nemohl práv, která žalované firmě příslušela, nabýti vzhledem k ustanovením Šu 430 obč. zák., 5. poněvadž, nejde-li o smlouvu pachtovní, jedná se o zjevnou služebnost, při které knihovního vkladu třeba není a 6. poněvadž nabyvatelovu bezelstnost posuzovati dlužno nikoli dle doby uzavření smlouvy, nýbrž dle doby nabytí práva vlastnického, kterého nabývá se knihovním vkladem. Všechny tyto výtky jsou bezpodstatny. Žaloba, původně jako žaloba vlastnická podaná, změněna byla za řízení v žalobu o náhradu škody, vzniklé pokácením porostu a odnětím jeho a hrabanky. S hlediska právního dlužno věc posuzovati podle původní žaloby vlastnické, poněvadž náhrada škody jest jejím důsledkem. Jak žalobce, tak i žalovaná firma mluví jednak o dříví, v oddílech lesních vykáceném, jednak o dříví dosud nevykáceném. Ježto však dříví vykáceno bylo teprve v roce 1920, jak odvolání samo doznává, nemá rozlišování to pro rozhodnutí tohoto sporu významu, ježto statek koupen byl již

dne 6. ledna 1919 a smlouva kupní byla zavtělena 3. června 1919, kdy dříví bylo na stojatě. Dříví na stojatě jest příslušenstvím lesa a jako takové dle §u 295 obč. zák. nemovitým majetkem. K nemovitostem nabývá se práva vlastnického teprve knihovním vkladem (§ 431 obč. zák.). Knihovní zápis stal se pro žalobce dne 3. června 1919. Dle §u 440 obč. zák. platí zásada, že, postoupí-li knihovní vlastník jednu a tutéž věc nemovitou dvěma rozličným osobám, připadne tomu, kdo dříve žádal za vložení do knih. V tomto případě byl to žalobce, ježto žalobce nabyl dříví jako neodděleného příslušenství s pozemkem a žalovaný věcného práva na dříví, dosud neoddělené, neměl. O žalobcově obmyslnosti nemůže býti řeči, ježto toliko znalost cizího práva vlastnického, pokud se týče věcného k téže věci lze pokládati za obmyslnost. Nestačí proto vědomost o sbíhajícím se neb odporujícím obligačním nároku třetí osoby, o jaký tu jde a který jedině proti prodávajícímu lze uplatňovati. To platí i o nároku na kácení dříví. Smlouvou nebyla založena osobní služebnost podle §u 479 obč. zák., jak odvolání snaží se vyvoditi, nýbrž čistě jen obligační nárok, totiž úplatný převod práva, na vytčených lesních parcelách pokáceti stromy a nabýti dříví z nich pro sebe, a za účelem provedení této práce, totiž spracování poražených stromů na dříví, jeho skládky a jeho odvezení používati půdy. Prvá část právě vytčených oprávnění jest prodejem budoucí samostatné věci — až bude oddělena, druhá jest smlouvou nájemní a, pokud by snad i jiné užitky z půdy se braly — smlouvou pachtovní. Tato smlouva nebyla knihovně zajištěna na nemovitosti, zůstala tedy jen obligačním nárokem, jak shora bylo vytčeno, vůči prodávajícímu, takže odpadá nutnost, vyvracet vývody odvolání, že jde o zjevnou služebnost, k jejímuž nabytí netřeba knihovního vkladu, a která měla zaniknouti uplynutím dvou let, pokud se týče doby, dokud dříví nebude spracováno a z lesa vyvezeno. Lhůta dvouletá již dávno uplynula. Právo, v lesích dříví spracovávati, tam skládati a z lesa odvážeti zaniklo, jakmile žalovaná firma pozbyla práva, v lese dříví káceti, neboť jen po tu dobu trvala smlouva nájemní (pachtovní). Práva na kácení dříví pozbyla žalovaná tím okamžikem, kdy žalobce nabyl věcného práva k lesním oddílům knihovním vkladem svého práva vlastnického. Zanikla proto pachtovní práva projitím lhůty, stanovené pro podružnou smlouvu pachtovní, a není příčiny, by žalobce tuto smlouvu pachtovní dle §u 1120 obč. zák. vypovídal, když sama skončením doby smluvené zanikla. Zvláštního práva vlastnického ku plodům zákon nezná. K plodům nabývá se práva vlastnického oddělením jich od věci hlavní a odevzdáním. Že žalobce nároky žalované firmy po koupi statku uznal, nelze z výpovědí svědků vyvoditi. Aby se tak stalo mlčky, musely by býti dokázány okolnosti, ze kterých by se na takové uznání souditi dalo. Takových okolností tu však není, naopak samo odvolání tvrdí, že žalobce od ledna 1919 u okresní politické správy i u ministerstva zemědělství zakročoval proti kácení dříví žalovanou stranou. Stal se proto žalobce neobmezeným vlastníkem lesních oddílů, v žalobě uvedených, a jako takový mohl se právem domáhati toho, by mu do vlastnické držby byly odevzdány, a poněvadž se tak stalo za sporu, žádati náhradu za neoprávněné jich zadržování. Právem proto vyřkl první soud, že žalobní nárok jest důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a odmítl podání, označené jako II. část dovolání.

Důvody:

Zalovaná strana podala dva spisy, označené jako dovolání, a to každý z nich jako část, ač v obou uplatňují a provádějí se tytéž důvody dovolací a oba obsahují shodné návrhy. Podle §u 502 c. ř. s. přípustno je z rozsudku odvolacího soudu dovolání, jež podle §u 505 podává se tím, že na procesním soudě první stolice zadá se podání (dovolací spis). Německý text zákona praví stejně určitě: Die Revision wird durch »Ueberreichung eines Schriftsatzes (Revision) ... erhoben. Zákon, užívaje jednotného čísla podání (Schriftsatz), připouští tudíž jediný spis, jehož zadáním na soudě první stolice spotřebováno je právo, vyhrazené §em 502 c. ř. s. straně se dovolávající. Lze proto přihlídnouti jedině k podání, jež první bylo zadáno na soudě, další podání jsou vyloučena, bez ohledu na to, zda jsou označena jako hlavní či jediné dovolání. Nejvyšší soud zabýval se proto jedině dovoláním, zadáním na soudě první stolice dne 21. března 1924, a odmítl další spis jako nepřipustný.

Jde o právní posouzení věci. S tímto souhlasí dovolací soud, ježto odpovídá zcela platnému právu československému. Nezáleží na tom, zda nesrovnává se náhled ten s občanským právem německým, či dokonce s právem římským, jež neznalo obmýtních smluv tuzemského práva. Rozhodujícím jest tu § 295 obč. zák., podle něhož stromy jako příslušenství pozemku sdílí jeho osud, a z něhož platné právo ani v příčině smluv obmýtních nepřipouští úchylek. S vlastnictvím pozemku přechází tudíž i vlastnictví stromů na něm vzrostlých a od něho neoddělených na nového nabyvatele bez ohledu na případné obligační nároky osob třetích. Zda přešly na nabyvatele pozemku i tyto obligační závazky, je posuzovati zvláště s odlišného právního hlediska, jež s převodem vlastnictví pozemku a jeho příslušenství nemá nic společného. Kdy přechází vlastnictví pozemku a tím i jeho příslušenství, je v občanském zákoně přesně vytčeno, pro tento spor přichází v úvahu § 440 obč. zák., na nějž odvolací soud právem poukázal. Náhled dovolatelky, že původní kupní smlouva přešla později ve smlouvu pachtovní, není odůvodněn skutkovým přednesem stran a nemá skutkového podkladu ani tvrzení, že nesl se k tomu úmysl stran. Obě smlouvy, jak kupní, tak i pachtovní, mohly dobře obstáti vedle sebe, a správně rozlišuje proto odvolací soud smlouvy ty i právní poměry jimi založené, aniž lze mluvit o novaci původní smlouvy. Nezáleží proto na tom, zda byla splněna náležitost §u 1120 obč. zák., nehledě ani k tomu, že poměr pachtovní pominul pokácením dříví, k němuž došlo ještě za sporu. Jiný názor nevyplyvá ani ze zákona ze dne 17. března 1921, čís. 121 sb. z. a n., v jehož obecné znění měly býti zahrnuty všechny smlouvy (čís. 1649 sb. n. s.), a jenž má na mysli jakékoliv úplatné zcizení lesních porostů. Právní výklady obmýtních smluv, přičítící se platnému právu, zejména předpisům shora uvedeným, nejsou proto správné. Názozy vyslovenými exekučním soudem za vnucené správy velkostatku, nejsou vázány soudy, rozhodující tento spor. Vzhledem k svému obligačnímu nároku byla by .

žalovaná strana zajisté nabyla vlastnictví stromů již oddělením, t. j. pokácením jich, co by byla provedla sama jako kupitelka stromů ještě stojících, ovšem jen tehdy, kdyby vlastníkem pozemku byl zůstal původní prodávatel dříví, Štěpán B. Tento poměr změnil se převodem vlastnictví pozemku na žalobce, čímž zanikl vůči němu obligační nárok žalované firmy, ježto nebyl převzat nabyvatelem pozemku. Vzhledem ke zjištění nižších soudů nelze totiž vytýkati žalobci obmyslnost, jež by u něho zajisté byla, kdyby byl v čas koupě věděl o onom nároku žalované firmy. Žalobce však zvěděl o něm teprve po koupi, třebaže ještě před knihovním vkladem vlastnického práva, jenž byl pouze důsledkem kupní smlouvy, sjednané bezelstně na straně žalobcově. Tím zanikl nárok žalované firmy z obmýtní smlouvy sjednané se Štěpánem B-em. Žalovaná přivlastnila si přes to stromy, pokácevši je, učinila však tak neprávem; této skutečnosti odpovídá změněná žalobní prosba, domáhající se náhrady škody za odvezené dříví, a byl proto právem uznán žalobní nárok jako důvodný. Žalovaná strana nemůže se dovolávat ani ochrany bezelstné držby, ježto nebyla držitelem dříví ani jako kupitelka neoddělených ještě stromů ani jako pachtérka pozemků. Tím méně byla bezelstnou držitelkou, když pozemek přešel z rukou prodávatelských do rukou žalobce, jenž nebyl vázán smlouvou mezi oním a žalovanou, o níž v čas smlouvy nevěděl. Tvrzení žalované firmy, že i po knihovním vkladu vlastnického práva nebránil jí žalobce u výkonu práva, odporuje skutkovým zjištěním. Žalovaná firma nenabyla koupí neodděleného ještě dříví věcného práva k němu, nýbrž pouze obligačního nároku k němu pro případ jeho oddělení od pozemku. Do této doby byl vlastníkem stromů vlastník pozemku, mohl tudíž vlastnictví převést na jiného a to vlastnictví neomezené věcným právem, a žalobce nabyt neomezeného vlastnictví (§ 442 obč. zák.).

Čís. 4016.

Účinnost vyrovnání vztahuje se k útratám za všechny výkony, které spadají časově před zavedení vyrovnacího řízení, bez ohledu na to, zda byly již určeny či dokonce присouzeny, a zda jde o útraty soudního zakročení či mimosoudního jednání.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, Rv I 809/24.)

Rozsudkem ze dne 25. května 1923 byla žalující firma odsouzena, zaplatiti žalované 106.779 Kč a útraty sporu 15.784 Kč 50.h s výhradou rozsudečného a znalečného. Usnesením ze dne 8. března 1923 zavedeno bylo proti žalující firmě řízení vyrovnávací, dne 23. června 1923 bylo docíleno potřebné většiny pro vyrovnání a byla přijata vyrovnací kvota 40%, načež usnesením ze dne 29. srpna 1923 bylo vyrovnání potvrzeno krajským soudem, usnesení to stalo se právoplatným, vyrovnací řízení bylo usnesením ze dne 29. září prohlášeno za skončené. V listopadu 1923 byla žalované povolena exekuce pro útraty sporu 15.784 Kč 50 h. V žalobě o zrušení exekuce tvrdila žalující firma, že se tu jedná o spor z roku 1921, že veškeré útraty vznikly před řízením vyrovnávacím až